

A Sapientia EMTE magyar nyelvű erdőmérnök képzése

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (továbbiakban Sapientia EMTE) első tanévnyitó ünnepségei immár 22 éve, a 2001/2002-es tanévben voltak. Azóta hivatalosan úgy ágyazódott be a köztudatba, mint „a romániai magyarság önálló egyeteme Európában”, amelynek küldetése „nemzeti közösségünk oktatásának és tudományos életének elismert szakmai színvonalon történő művelése” (sapientia.ro).

Az alapítók már a kezdetektől karok alkotta egyetemi hálózatban gondolkodtak, amely lefedi Erdély magyarságának szóróványterületeit és a Székelyföldet. A nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem pedig Bihar, Arad, Máramaros, Szatmár és Szilágy magyarságának ad lehetőséget anyanyelvén végezni elsőfokú tanulmányait.

A Sapientia EMTE olyan hiánypótló tudományterületeken indított képzéseket, mint pl. élelmiszer-, bio- és környezetmérnöki, robotika, automatizálás, számítástechnika, agrárgazdaság, gazdasági informatika vagy akár jogtudomány, film-tv-operatőri képzés, közegészségügy és néptánc. A szakok – vagy más néven tanulmányi programok – száma folyamatosan növekedett, fejlődött az intézmény és kialakult a színvonalas minőségi oktatáshoz szükséges oktatói gárda, kiépült az infrastruktúra.

2015-ben az egyetem kiterjesztette működési területét Sepsiszentgyörgyre, ekkor a Romániai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Hatóság (ARACIS) jóváhagyását követően itt indulhatott el az agrármérnöki tanulmányi program. Ez akkor, mint minden más tanulmányi program, ideiglenes működési engedély alapján kezdhette el tevékenységét. Ezáltal Székelyföld egyik legkeletibb városa, Sepsiszentgyörgy, a Marosvásárhelyi Karhoz tartozó Tanulmányi Központ révén felkerült a Sapientia által felépített romániai magyar felsőfokú oktatási hálózat térképére.

Az elindított agrármérnöki tanulmányi program nem helmi egyéni ambíciók által vezérelt kezdeményezés, hanem *a földrajzi és kulturális környezet szülte szükséglet volt*. Románia agrárszágnak számít, és e tekintetben az országon belül Erdély szerepe is hangsúlyos. A szak jelentőségét alátámasztja az

A Sapientia EMTE – Sepsiszentgyörgyi Kar épülete (Fotó: Sapientia EMTE)

első végzetek kedvező munkaerőpiaci elhelyezkedési aránya, illetve az általuk betöltött felelős munkakörök. Többek között ennek is köszönhető, hogy az agrármérnöki tanulmányi program immár akkreditált szakként működhet.

Ugyancsak természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági realitás, hogy csak a történelmi Székelyföld három megyéjében (Hargita, Kovászna, Maros) közel 650 ezer hektár erdős terület van, amiből kb. félmillió hektár azon erdők kiterjedése, amelyek a helyi magyar közösségek egyéni, egyházi vagy közösségi (közirtokossági) tulajdonában vannak. Erre épülnek olyan helyi szólásmondások, mint például az, hogy „porból lettünk, de fából élünk”. Követke-

zésképp, kézenfekvő volt, hogy a helyi közösségeknek szüksége van az óriási erdővagyon kezeléséhez felelős és magasán képzett szakemberekre.

A Sapientia EMTE *a magyar nyelvű erdőmérnöki tanulmányi program* indítását már viszonylag rég felvállalta, de az elindításnak csak 2020-ban jöhetett el az ideje. A tervekhez képest történeti indulásnak több belső és külső oka is volt, de bizonyára szerepet játszott a Brassói Transylvania Egyetem erdőmérnöki képzésének közelsége és az a tény is, hogy *Romániában már nyolc helyen működött román nyelvű erdőmérnöki képzés*.

Abban, hogy a Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központ keretében 2020

Hallgatók egy őserdő jellegű természetes erdőben, Sepsibükszád közelében, 2022. május (Fotó: Farkas Attila)

Dendrológia és dendrometria terepgyakorlat, 2022. április (Fotó: Farkas Attila)

őszén elindulhatott a 4 éves, alapképzési diploma (BSc) megszerzését kínáló magyar nyelvű erdőmérnöki képzés, óriási szerepe volt a Soproni Egyetemnek, mint támogató intézménynek, és oktatóinak. Az Egyetem akkori rektora, *prof. dr. Náblik András*, a Soproni Egyetem képviselőjében személyesen is részt vett az ARACIS engedélyeztetést megelőző helyszíni látogatásán. Az eljárás során sikerült meggyőzni a bizottságot a szakindítás fontosságáról és arról, hogy az intézmény felkészült az erdőmérnöki képzésre.

A szak immár három éve működik, az első évfolyam tagjai 2024 nyarán vehetik át diplomájukat. Minden évben 25 tandíjmentes és 5 költségtérítéses hely áll rendelkezésre, ezekre a 2020-2023 időszakban 28, 24, illetve 22 volt a beiratkozók száma.

Hogy hányan végeznek, még bizonytalan. A lemorzsolódás, vagy „a szukcessziós folyamatban tapasztalható természetes szelekció” viszonylag nagyarányú. Jelenleg, a vizsgaidőszak kezdetén 13 harmadéves, 18 másodéves és 16 elsőéves hallgatóknak van érvényes hallgatói jogviszonya. A színvonalat azonban a lemorzsolódások ellenére sem tervezzük csökkenteni.

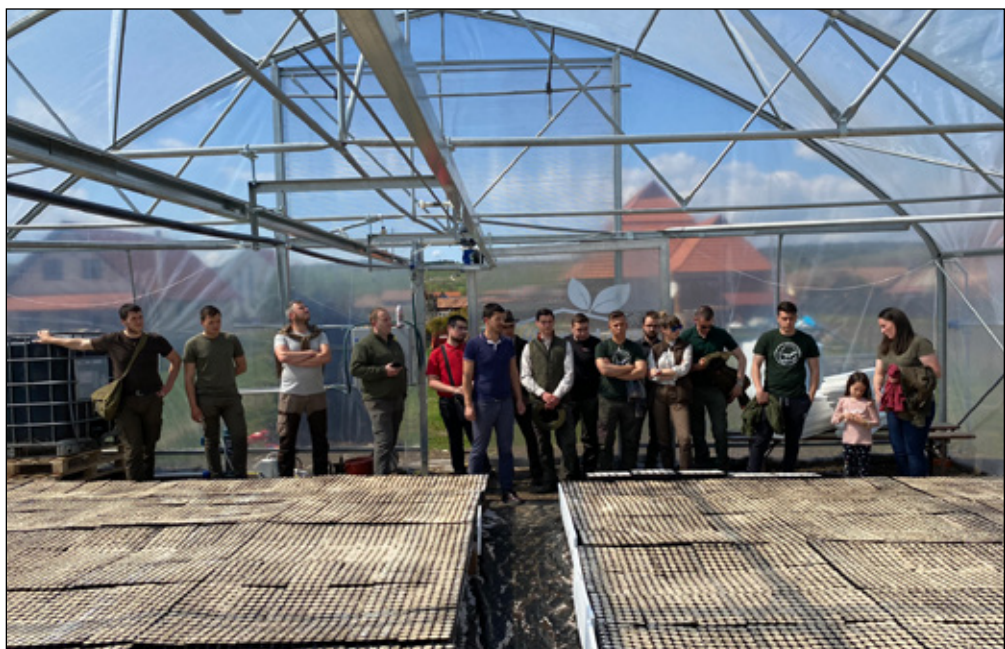
Örvendtes, hogy elindult a képzésünk szakmai közélettel történő megismertetése. Immár meghívásos alapon veszünk részt az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) Erdélyi Helyi Csoportja és az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) közösen szervezett éves Erdészeti Konferenciáin; a Székelyföldi Magánerdészetek Ta-

lálkozóján; Erdővidéki-, Megyei- és Székelyföldi Vadász és Horgász rendezvényeken; a Székelyföldi Vadászati Múzeum, illetve Vadon Egyesület rendezvényein; Hargita Megye Tanácsának és a Székelyföldi Erdőtulajdonosok és Erdőgazdálkodók Egyesületének erdészeti témákban megszervezett rendezvényein stb. Oktatóink szerepet vállaltak a romániai 2030-as Országos Erdészeti Stratégia kidolgozásában, a szak képviselőjében vesznek részt szakmai és tudományos rendezvényeken, amelyekbe igyekeznek a hallgatókat is bevonni.

Az erdőmérnöki szak specifikuma a gyakorlatorientált képzés. Ennek megvalósítása érdekében, más szakokhoz képest sok az évközi terepi gyakorlat, a tömbösített oktatás pedig szinte kizárólag terepen történik. Szerződéses alapon működünk együtt erdőtulajdonosokkal (közbirtokosságokkal és önkormányzatokkal), erdészeti hivatalokkal, termelő vállalkozásokkal (csemetekertekkel, erdőrendező cégekkel, erdőki-termelőkkel, erdei melléktermék feldolgozókkal, pisztrángtelepekkel stb.).

Biztató, hogy legalábbis a harmadéveseink túlnyomó többségében tudatosulni látszik az itthon maradás és szülőföldön történő szakmai érvényesülés gondolata. Ennek érdekében tudatosan választanak gyakorlati helyszínek román nyelvi környezetet, hisz itthon az erdészeti adminisztráció nyelve a román. Sepsiszentgyörgy környékén 2023-ban újul meg több erdőtulajdonos erdészeti üzemterve és ebben a munkában több hallgatónk már jutalmazott terepi feladatokat vállal. Mások román környezetben szándékoznak olyan erdőhasználati tevékenységben részt venni, ami szűkebb környezetükben nem hozzáférhető (harveszteres, forwarderes, kötélpályás fakitermelés).

Az anyaország erdészeti felsőoktatásával, szakmai szervezeteivel, az erdőgazdaságokkal szoros kapcsolatra törekszünk és számítunk segítségükre. Ebben a tekintetben is fontos fejlemény, hogy rektor úr felkérésére Náb-

Másodéves hallgatóink 2022. májusában az erdőszítések című tárgy terepgyakorlatán, egy konténeres csemetetermesztő vállalkozásnál, Csívacsárcsi településen (Fotó: Farkas Attila)

Elsőéves hallgatóink az erdészet termőhelyismerettan és dendrológia tárgyak terepgyakorlatán a Bákó megyei Doftéana település dendrológiai parkjában, 2022. május (Fotó: Farkas Attila)

lik András professzor, a Soproni Egyetem korábbi dékánja és rektora, miután már másfél éve részt vesz oktatásunkban, *elvállalta a sepsiszentgyörgyi karunk dékáni teendőinek ellátását*, amiben a fenntartó alapítvány és a szenátus egyhangú döntése megerősítette.

Eddig is sok segíséget kaptunk az Országos Erdészeti Egyesülettől, amely hallgatóink magyarországi nyári gyakorlatát szervezi és finanszírozza, lehetővé tette négy hallgatónk részvételét a Vándorgyűlésen, az Erdészcsillag Alapítványon keresztül pedig ösztöndíjjal is támogatja fiatal oktatóinkat.

A Miniszterelnöki Hivatal és a Soproni Egyetem alapítványának támogatásával másodéves hallgatóink már két egymást követő évben voltak soproni tanulmányúton, ahol elméleti és gyakorlati foglalkozásokon vehettek részt, megismerkedhettek a magyarországi hallgatókkal. Három hallgatónk féléves tanulmányokat folytatott sikeresen az Erasmus+ program finanszírozása segítségével, Sopronban.

A Nemzeti Földügyi Központ Erdészeti Főosztályának támogatásával magyarországi erdőtervező, *Ádám Dénes* segítette gyakorlati képzésünket.

Grätzer Miklós, a soproni 1956-os emigráns hallgatók Vancouveri Sopron Divíziójának egykori vezetője, a Vancouveri Sopron Alumni elnöke az Egyesült Államokból ösztöndíjjal támogatja arra érdemes hallgatóinkat.

A sorban egyáltalán nem utolsó az az OEE által koordinált akció, aminek keretében szinte az egész szakma, a Soproni Egyetem Központi Könyvtára, az

ERTI, magánszemélyek sokasága vett részt szakkönyvek gyűjtésében egyetemünk számára. *Köszönet minden támogatóknak!*

Hogy a színvonalas képzéshez mire lenne még szükségünk? Leginkább minél több tudás- és technológiai-transzferre, jó gyakorlatokra, nemzetközi szakmai-tudományos kapcsolatokra. Itt elsősorban az oktatók és hallgatók fejlődési lehetőségeire gondolunk. *Oktatásunk színvonalát emelné a magyarországi oktatók, kutatók és gyakorlati szakemberek minél szélesebb körű részvétele a képzésünkben.* Szükséges az arra érdemes fiatal, helybeli, doktori fokozatot szerezni kívánó erdőmérnökeink részvételének segítése a soproni doktorképzésben vagy habilitációs eljárásban.

Elsőéves hallgatóink a Brassói Transilvania Egyetem arborétumában, a dendrológia tárgy terepgyakorlatán, 2023. április (Fotó: Farkas Attila)

Ami a részleteket illeti, térinformatikai szoftverek alkalmazásában vannak hiányosságaink, amelyek az állományok faegyedszintű elemzéseit teszik lehetővé (Lidar, drónok stb.). A dendrokronológia oktatásához és az ezzel kapcsolatos kutatásokhoz lenne szükség műszeres és szoftveres segísége (metszetek, furatok elemzései). Műszaki létesítmények tervezésében tartott bemutatók kellenének útépités, vadvízfolyások rendezésére szolgáló gát- és támfalrendszerek tematikájában. A klímaváltozások tükrében fontos lenne a szénmégkötés kvantifikálásával, növénynemesítési és erdővédelmi ismeretekkel kapcsolatos erdészeti tematikájú kutatási projektek kiterjesztése Erdély területére is. *Összességében fontosnak tarjuk az erdélyi erdészeti felsőoktatás integrálását az anyaország tudományos és szakmai vérkeringésébe.*

Fejlesztési elképzeléseink célja kettős. Egyrészt szeretnénk növelni erdőmérnök képzésünk színvonalát, másrészt fel kell készülnünk az erdőmérnöki szak három év múlva esedékes akkreditációjára. Ahogyan, önerőből sikerült megugrani az elvárt szintet az agrármérnöki szak esetében, úgy reméljük, hogy nem lesz ez másként az erdőmérnöki szakkal sem.

A magyarországi erdészszakma támogatása, a selmeci hagyományokon alapuló bajtársiasság, az összefogás nagy lendületet adhat az erdélyi magyar nyelvű erdőmérnök képzésünknek.

Dr. Farkas Attila adjunktus
erdőmérnöki tanulmányi
programfelelős, Sapientia EMTE
Prof. dr. Náhlik András dékán,
Sapientia EMTE